

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

УДК 378.147:[37.011.3-051

DOI : 10.12958/2227-2747-2021-1(176)-72-80

Онищенко Наталія Петрівна,

доктор педагогічних наук, доцент,

професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»,

м. Переяслав, Україна

onischenkon@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7794-8949>

Для цитування: Онищенко Н. П. Підготовка майбутніх учителів засобами інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін. *Освіта та педагогічна наука*. 2021. № 1 (176). С. 72 – 80.

References (стандарт APA): Onyshchenko, N. P. (2021). Pidhotovka maibutnix uchyteliv zasobamy innovatsiinykh tekhnolohii u protsesi vyvchennia pedahohichnykh dystsyplin [Training of Future Teachers by Means of Innovative Technologies in the Process of Studying Pedagogical Disciplines]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and Pedagogical Sciences, 1 (176)*, 72 – 80 [in Ukrainian].

Постановка проблеми. Реформування освітньої системи України, оновлення її змісту й методологічних підходів вимагають від освітян постійного вдосконалення та оновлення знань, умінь та навичок, високого професіоналізму, володіння сучасним методико-технологічним інструментарієм. На сучасному етапі вдосконалення змісту вищої освіти України одним із найважливіших стратегічних завдань є забезпечення якості підготовки майбутніх учителів на рівні європейських стандартів, що можливе за умови застосування інноваційних технологій навчання, зокрема в процесі вивчення педагогічних дисциплін. У нормативно-правовій базі вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту», Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021 –

2031 роки, Концепція розвитку освіти України на період 2015 – 2025 роки, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр. тощо) акцентується увага на розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищенні якості освіти на інноваційній основі, професійному розвитку академічного персоналу вищої школи з використанням інноваційних технологій. За таких обставин надзвичайно зростає роль учителя, який формує вказані якості в сучасному суспільстві, приділяється увага розширенню його функцій в освітньому

процесі, змісті й технологіях професійної підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз актуальних досліджень. Концептуальні засади педагогічної підготовки вчителів розглядають М. Вашуленко, В. Гриньова, С. Сисоєва, Л. Хомич та ін. Дослідженню інноваційних педагогічних технологій присвятили свої праці Т. Дем'янюк, І. Дичківська, О. Дубасенюк, Л. Іванечко, Г. Кособуцька, С. Моїсеєв, Н. Савінова та ін. Упровадження педагогічних технологій у практику роботи закладів вищої освіти вивчають такі науковці, як А. Алексюк, А. Андреев, І. Богданова, П. Воловик, В. Зайцев, Н. Заячківська, О. Пехота, Г. П'ятакова та ін.

Зазначимо, що рівень підготовки випускників закладів вищої освіти до навчально-виховної роботи в закладах загальної середньої освіти на сьогодні не відповідає соціальним запитам суспільства. Це виявляється в протиріччях між творчим, новаторським характером педагогічної праці й репродуктивним характером навчальної діяльності студентів у системі вищої освіти, між складністю професійних функцій учителя й низьким рівнем готовності майбутніх учителів до практичного їх виконання.

Успішність освітнього процесу залежить і від того, наскільки викладач готовий перейти до особистісно зорієнтованої педагогіки в навчально-виховному процесі, створення взаємодії співробітництва, співдружності зі студентами, упровадження сучасних технологій, створення авторських технологій.

Реалізувати завдання, які поставлені перед майбутнім учителем, можна лише досконало володіючи прийомами сучасних педагогічних технологій. Тому проблема застосування технологічного підходу в системі підготовки майбутніх учителів у процесі вивчення педагогічних дисциплін є надзвичайно актуальною й потребує нагального вирішення.

Мета статті – розкриття особливостей підготовки майбутніх учителів засобами інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін.

Методологія та методи дослідження. У дослідженні використано теоретичні (аналіз сучасних нормативних документів, психолого-педагогічної літератури й навчально-методичних матеріалів) та емпіричні (бесіди, анкетування, опитування, тестування) методи.

Виклад основного матеріалу

За визначенням ЮНЕСКО, сучасну педагогічну технологію трактують як упорядковану систему дій, виконання яких призводить до досягнення поставленої мети, або як системний метод створення, упровадження й визначення цілого процесу викладання й засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів. На думку науковців, педагогічна технологія функціонує і як наука, яка досліджує раціональні шляхи навчання, і як система способів, принципів і регулятивів, які застосовуються в навчанні, і як реальний процес навчання. Дослідник І. Прокопенко зазначає, що педагогічна технологія в сучасній освітній практиці функціонує на трьох рівнях: загальнопедагогічному (технологія цілісного освітнього процесу в регіоні, на певному освітньому рівні, у навчальному закладі), предметному (технологія вивчення певного навчального предмета), модульному або локальному (технологія розв'язання окремих дидактичних, виховних або управлінських завдань тощо) (Педагогічні технології, 2018, с. 55). Отже, педагогічна технологія визначається і як наука, і як реальний процес і раціональні шляхи навчання, і як система способів, принципів і регулятивів освітнього процесу тощо.

Модернізація системи вищої освіти в Україні зумовила значні позитивні зміни в освітньому процесі. Так, у сучасних

ЗВО інтенсивно упроваджують інноваційні педагогічні технології навчання, зокрема: технології дистанційного навчання (найбільш актуальні в умовах пандемії COVID-19), кредитно-модульна система організації навчання, ігрові, інформаційно-комп'ютерні, інтерактивні, діалогово-комунікаційні, проєктні технології, технології проблемного навчання тощо.

Значимо, що не кожний метод, прийом або система, яку застосовує викладач на заняттях під час вивчення педагогічних дисциплін, вважається педагогічною технологією. Тому що педагогічна технологія є продуманою до деталей моделлю спільної педагогічної діяльності з проєктування, організації і проведення освітнього процесу з обов'язковим застосуванням комфортних умов для викладачів і студентів. Саме від взаємодії в системі «викладач – студент» залежить реалізація конкретних навчальних цілей та успішність освітнього процесу загалом. Під час викладання педагогічних дисциплін викладачам варто навчати сучасних студентів уміння налагоджувати позитивні взаємини між учнями та застосовувати на заняттях такі методи, засоби і прийоми, які б допомагали майбутньому вчителю навчатися спілкування з аудиторією.

Серед педагогічних технологій, що застосовуються під час вивчення педагогічних дисциплін, великою популярністю користуються мультимедійні технології, у яких поєднуються текстова, графічна, аудіо- та відеоінформація, анімація, що дозволяє на високому науковому рівні проводити лекційні і практичні заняття. В умовах карантинних обмежень під час пандемії COVID-19 мультимедійні технології фактично перетворили комп'ютер на повноцінного співрозмовника, дозволили студентам, не виходячи з дому, бути присутніми на заняттях, брати участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних кон-

ференціях, проєктах, семінарах тощо. Упровадження мультимедійних технологій сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу з педагогічних дисциплін, підвищенню успішності студентів, удосконаленню їхніх пошукових умінь.

У процесі вивчення педагогічних дисциплін розвитку комунікативних умінь студентів, створення доброзичливої атмосфери під час спілкування на практично-семінарських заняттях сприяють тренінгові технології, які є важливим складником інтерактивного навчання. Так, науковиця Н. Волкова зазначає, що педагогічний тренінг є формою освітньої діяльності, яка спрямована на засвоєння знань, розвиток умінь і навичок та формування установок з метою підвищення компетентності в певній сфері життєдіяльності студента (Волкова, 2018, с. 125). На заняттях можна використовувати тренінги комунікації, презентації, особистісного зростання, методичні та імітаційні тренінги тощо. Популярністю також користується такий вид тренінгу, як сторітелінг – це усний переказ відомого твору, казки, анекдоту, події, де версія оповідача відрізняється від оригіналу. Така сюжетна інтерпретація твору стимулює уяву, формує основи літературного смаку, виконує важливу роль у формуванні особистості студента та його соціальної адаптації. Дослідник О. Башкір характеризує сторітелінг в освіті як спосіб передачі інформації, «переведення» подій у слова, звуки й зображення з імпровізацією та перебільшенням (Bashkir, 2018, с. 116 – 128). Застосування елементів тренінгових технологій під час викладання педагогічних дисциплін створює комфортні умови для співпраці викладачів і студентів, виявляє педагогічну майстерність педагогів.

Заслугує на увагу в контексті дослідження педагогічна технологія «кейс-метод», яка найбільш придатна для на-

вчання студентів у вищій школі. Технологія кейс-методу чітка і проста: за певними правилами виробляється модель конкретної ситуації, що має місце в реальній професійній практиці, та комплекс знань, практичних навичок, необхідних студенту для її вирішення. Зазначена модель має вигляд тексту обсягом 10 – 50 сторінок, який і називають «кейсом». Студенти попередньо вивчають його, використовуючи лекційний матеріал, інші джерела інформації. Після цього зміст кейсу детально обговорюється на практичних заняттях у формі диспутів, де викладач виконує роль диспетчера процесу співтворчості – генерує запитання, фіксує відповіді, підтримує дискусію (Дичківська, 2015, с. 201).

Перевагою кейс-методу під час вивчення педагогічних дисциплін є не лише отримання знань і формування практичних умінь та навичок у студентів, а й розвиток їхнього професійного світосприймання, системи цінностей, професійних позицій, життєвих установок. Кейс-технологія є ефективною методикою викладання, що оптимально поєднує теоретичні знання студентів з їхнім умінням самостійно орієнтуватись у ситуації.

Метод портфоліо – метод навчання, оцінювання й атестації, який широко застосовується в процесі підготовки майбутніх учителів. Найчастіше під час вивчення педагогічних дисциплін використовується «робоче портфоліо»: студент збирає матеріал для атестації, викладач має можливість оцінити рівень професійного зростання студента за певний час. Залучення студентів до атестації й оцінювання розвиває почуття власної відповідальності за цей процес. Велика роль у застосуванні методу портфоліо у вищій школі належить викладачеві, який виконує роль фасилітатора (помічника). Саме він допомагає в розвитку самооцінки та

самоаналізу студентів, рефлексивному обговоренню продуктів їхньої діяльності. Від роботи викладача, його вміння позитивно ставитися до помилок студентів, толерантно спілкуватися з ними залежить результат методу (Прокопів, 2017).

Проектні технології, які застосовуються в процесі викладання педагогічних дисциплін, спрямовані на ефективну передачу знань у тісному зв'язку з реальною життєвою практикою, формування й розвиток професійних умінь і навичок студентів завдяки системній організації проблемно зорієнтованого пошуку на заняттях. Проектна технологія передбачає системне й послідовне моделювання вирішення проблемних ситуацій, що потребують від учасників освітнього процесу пошукових зусиль, спрямованих на дослідження й розробку оптимальних шляхів створення проектів, їхній захист та аналіз результатів. Застосування зазначеної технології в освітньому процесі стимулює здобувачів вищої освіти до вирішення проблем, які потребують певної суми знань; розвиває критичне мислення, формує навички роботи з інформацією. На думку науковців, проектування – комплексна діяльність, якій властиві ознаки дидактики: учасники проектування ніби автоматично засвоюють нові поняття, нові уявлення про різні сфери життя, виробничі, особистісні, соціально-політичні відносини між людьми, нове розуміння тих змін, яких потребує життя; проектування постає як принципово інша суб'єктна, а не об'єктна форма участі в соціальній діяльності; проектування – це специфічний індивідуально-творчий процес, який потребує від кожного нових рішень, і водночас – це процес колективної творчості викладача і студентів (Сілакова, 2017, с. 147–152).

Актуальними також під час вивчення педагогічних дисциплін є так звані ін-

тернет-проекти, які спрямовані на підвищення рівня мовленнєвих навичок студентів та допомагають навчитись отримувати значний обсяг інформації, зокрема два види проектів – www-проекти та e-mail-проекти. WWW-проекти спрямовані на розвиток умінь студентів знаходити інформацію в Інтернеті та презентувати результати власного пошуку, а e-mail-проекти підвищують рівень писемної комунікації майбутніх учителів.

Сьогодні в закладах вищої освіти активно впроваджуються хмарні технології, адже всі ЗВО мають власну електронну адресу (e-mail) та онлайн-бібліотеки, де студенти можуть отримати доступ до значного обсягу навчально-наукової інформації та підготуватися до занять. Особливістю хмарних технологій є те, що необхідне апаратне і програмне забезпечення зберігається в користувача не в навчальному приміщенні або вдома, а «в хмарах» – на віддаленому сервері. Перевагою використання хмарних технологій є те, що користувачу достатньо лише мати доступ до мережі Інтернет. При цьому не потрібно купувати дороге ІТ-обладнання і програмне забезпечення, а характеристики відповідного технічного засобу (смартфона, ноутбука, комп'ютера, планшета тощо), що забезпечує вихід у мережу Інтернет, суттєво не впливають на доступність відповідних сервісів. Практичне використання хмарних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів показало, що важливими є лише такі характеристики, як форми використання хмарних технологій, тип хмари, види діяльності, що підтримуються в хмарі, необхідні компоненти для застосування хмарних технологій.

Зокрема, науковці розрізняють хмари спільнот, публічні, приватні та гібридні. Практичний досвід показує, що хмарні сервіси мають значні дидактичні можли-

вості, зокрема, для ефективної організації самостійної роботи студентів та її активізації, у процесі виконання майбутніми вчителями індивідуальних навчально-дослідних завдань, оформлення матеріалів педагогічної практики, написання курсових і кваліфікаційних робіт. У такі періоди важливим стає забезпечення постійного взаємозв'язку викладача і студентів, а також студентів у групі. Отже, у хмарі підтримуються різні види діяльності (комунікація, кооперація тощо).

У закладах вищої освіти як навчальні ресурси широко використовуються сервіси Office 365, Google Apps, електронна література, сховища файлів, вебдодатки й системи підтримки дистанційного навчання Moodle та Blackboard. Зокрема, сервіс Office 365 є онлайн-програмним продуктом, який дозволяє користуватись інструментами Microsoft Office будь-де, будь-коли за наявності інтернет-зв'язку. Office 365 є програмним забезпеченням і повним офісним пакетом, якому властиві функції повноцінного Microsoft Office на комп'ютері зі сховищем файлів і електронною поштою. Сервіси Google Apps for Education (додатки для навчання) є хмарною сервісною платформою, яка забезпечує користувачів доступом до WIKI-хостинга вікіпедії, електронної пошти Gmail (підтримує текстовий, голосовий і відеочати), відеохостинга YouTube, календаря Google Maps (набір карт), зручного багатомовного перекладача Google Translate тощо. Сервіси Google мають платформи для проведення онлайн-консультацій і конференцій (Шаховська, 2015, с. 214).

У контексті застосування хмарних технологій і викладання педагогічних дисциплін заслуговує на увагу платформа Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – система управління контентом сайту, яка надає викладачам і

студентам великий набір інструментів для комп'ютеризованого навчання, зокрема дистанційного. Moodle містить значну кількість різних навчальних елементів (так званих «модулів»), які забезпечують діалог і взаємодію між викладачем і студентами. За допомогою платформи Moodle викладач може обирати різні модулі, розміщувати їх на сайті, оновлювати, редагувати, використовувати для навчання, інформування й оцінювання студентів. Зазначена платформа дозволяє в межах навчальної дисципліни використовувати форуми, спостерігати за навчальною активністю студентів, містить зручний для використання електронний журнал оцінок.

Ще одним хмарним додатком є електронна література, яка дозволяє студентам знайомитись із сучасною навчально-методичною літературою, науковими статтями, підручниками й посібниками безпосередньо на екрані комп'ютера або планшета (Шаховська, 2015, с. 215).

Дослідження, проведене на різних факультетах ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», показало, що переважна більшість майбутніх учителів (73,37%), які працюють і навчаються, позитивно ставиться до впровадження педагогічних технологій у практику роботи, проте відчуває труднощі в їхньому відборі та практичному застосуванні. Прояви високого рівня, які засвідчували значний творчий потенціал особистості до впровадження педагогічних технологій і необмежений вибір творчих можливостей, були притаманні лише 7,79% студентам. Значна кількість студентів (18,84%) відчуває комплекси невідповідності власного рівня педагогічної діяльності рівню визнаних і відомих новаторів, чий досвід слугує зразком для наслідування. Недооцінка себе, а також відсутність віри у власні сили призводили до переконань майбутніх учителів про не-

здатність до ефективного застосування педагогічних технологій у практиці роботи.

З урахуванням зазначених проблем, побажань здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників у ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» у навчальні плани факультетів уведено освітні компоненти «Сучасні освітні технології», «Новітні педагогічні технології», «Інформаційно-комунікативні технології в освіті», «Технології соціальної роботи», «Технології спеціальної діяльності», «Організація інноваційної діяльності в закладах освіти», які читають викладачі кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи.

Зазначені навчальні дисципліни є важливою складовою частиною системи психолого-педагогічної підготовки студентів закладів вищої освіти педагогічного профілю. Їхня мета полягає в ознайомленні студентів із широким спектром напрацьованих наукою і практикою сучасних педагогічних технологій; наданні допомоги студентам в оволодінні навичками й досвідом здійснювати педагогічну діяльність у різноманітних концептуальних системах, забезпеченні усвідомлення ними перспективних тенденцій розвитку сучасної педагогічної науки; здобутті навичок приймати найбільш ефективні рішення в майбутній практичній діяльності, творчо підходити до педагогічної праці в контексті застосування інноваційних технологій у своїй професійній діяльності.

Зазначимо, що цілеспрямована й систематична підготовка майбутніх учителів з використанням інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін сприяє виробленню в студентства власних оригінальних підходів, форм, методів, прийомів, стратегій організації навчально-виховної та науково-дослідницької роботи; розвитку самостійності, ініціативності,

здатності компетентісно вирішувати проблеми психологічного, пізнавального і практичного характеру у своїй майбутній професійній діяльності; формуванню комунікативних умінь і навичок, умінь конструктивної взаємодії з іншими людьми, умінь самопізнання, самоаналізу, самовдосконалення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, підготовка майбутніх учителів із використанням інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін забезпечує ефективне засвоєння навчального матеріалу студентами, підвищує фахову майстерність майбутніх учителів, якість освітнього процесу, сприяє розвитку креативності та формуванню творчої особистості студента, його професійних компетенцій. Перспективними технологіями в умовах пандемії COVID-19 є мультимедійні, хмарні технології та технології дистанційного навчання, які забезпечують розширення джерел отримання й передачі навчального матеріалу під час карантинних обмежень.

Для впевненого й ефективного застосування майбутніми вчителями педагогічних технологій у практиці професійної діяльності необхідно прогнозувати очікуваний результат, розробляти певні алгоритми проведення роботи, приймати науково обгрунтовані рішення. Також важливо не лише мати уявлення про інноваційні технології та їхні взаємозалежні компоненти, а й запропонувати ефективні умови оптимального вибору й застосування обраних методів і прийомів у навчальній діяльності. Важливо знайти доцільне місце в освітньому процесі кожному прийому, ланці, ланцюжку й цілісній педагогічній технології.

Проведена наукова розвідка не вичерпує всіх аспектів зазначеної проблеми. Перспективою подальших розвідок може бути дослідження питання вивчення регіонального досвіду застосування сучасних технологій у підготовці майбутніх учителів.

Література

Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 302 с.

Педагогічні технології в підготовці вчителів: навч. посіб. / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., доп. і переробл. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.

Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

Сілакова Т. Т. Проектні технології підготовки студентів. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, психологія.* 2017. № 11. С. 147 – 152.

Шаховська А. Хмарні технології як засіб активізації самостійної роботи майбутніх учителів технологій. *Фізика. Технології. Навчання: зб. наук. праць студентів і молодих науковців.* Вип. 13. Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард»», 2015. С. 212–216.

Bashkir O. I. Modern formats of professional development of educational community. *Innovative solutions in modern science.* 2018. № 3 (22). P. 116–128.

References

Volkova, N. P. (2018). Interaktyvni tekhnolohii navchannia u vyshchii shkoli: navch.-metod. posib. [Interactive Learning Technologies in High School]. Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia [in Ukrainian].

Dychkivska, I. M. (2015). Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative Pedagogical Technologies]. (3rd ed., rev.). Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].

Prokopenko, I. F. (Eds.) (2018). Pedahohichni tekhnolohii v pidhotovtsi

vchyteliv [Pedagogical Technologies in Teacher Training]. (3rd ed., rev.). Kharkiv: KhNPU [in Ukrainian].

Prokopiv, L. (2017). Innovatsiini tekhnolohii navchannia i vykhovannia u VNZ: navch.-metod. posib. [Innovative Technologies of Teaching and Upbringing in High Schools]. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

Silakova, T. T. (2017). Proektni tekhnolohii pidhotovky studentiv [Project Technologies of Student Training]. *Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu – Bulletin of the National Aviation University. Seriya: Pedagogika, psykholohiia*, 11, 147-152 [in Ukrainian].

Shakhovska, A. (2015). Khmarni tekhnolohii yak zasib aktyvizatsii samostiinoi roboty maibutnikh uchyteliv tekhnolohii [Cloud Technologies as a Means of Activating the Independent Work of Future Technology Teachers]. *Fizyka. Tekhnolohii. Navchannia – Physics. Technologies. Teaching*, 13, 212-216 [in Ukrainian].

Bashkir, O. I. (2018). Modern formats of professional development of educational community. *Innovative solutions in modern science*, 3 (22), 116-128 [in English].

Онищенко Н. П. Підготовка майбутніх учителів засобами інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін

У статті розкрито особливості підготовки майбутніх учителів засобами інноваційних технологій у процесі вивчення педагогічних дисциплін. Схарактеризовано інноваційні педагогічні технології, які інтенсивно впроваджуються в сучасних закладах вищої освіти (технології дистанційного навчання (найбільш актуальні в умовах пандемії COVID-19), кредитно-модульна система організації навчання, ігрові, інформаційно-комп'ютерні,

інтерактивні, мультимедійні, діалогово-комунікаційні, проєктні технології, технології проблемного навчання тощо).

Установлено, що серед педагогічних технологій, що застосовуються під час вивчення педагогічних дисциплін, великою популярністю користуються мультимедійні. Зазначено, що формуванню комунікативних умінь, створенню доброзичливої атмосфери у спілкуванні на практично-семінарському занятті допомагають методика тренінгу, кейс-метод, метод портфоліо.

Визначено, що проєктна технологія передбачає системне й послідовне моделювання вирішення проблемних ситуацій, які потребують від учасників освітнього процесу пошукових зусиль, спрямованих на дослідження та розробку оптимальних шляхів створення проєктів, їхній захист і аналіз результатів.

З'ясовано, що актуальними під час вивчення педагогічних дисциплін є інтернет-проєкти та хмарні технології (сервіси Google Apps, Office 365, сховища файлів, електронна література, вебдодатки й системи підтримки дистанційного навчання Moodle та Blackboard), які спрямовані на підвищення рівня мовленнєвих навичок студентів та допомагають навчитись отримувати значний обсяг інформації.

Ключові слова: технологічний підхід, інноваційні технології, мультимедіатехнології, тренінг, кейс-метод, проєктні технології, хмарні технології, педагогічні дисципліни, підготовка майбутніх учителів.

Онищенко Н. П. Подготовка будущих учителей средствами инновационных технологий в процессе изучения педагогических дисциплин

В статье раскрыты особенности подготовки будущих учителей средствами инновационных технологий в процессе изучения педагогических дисциплин. Охарактеризованы инновационные педагогические тех-

нологии, которые интенсивно внедряются в современных учреждениях высшего образования (технологии дистанционного обучения (наиболее актуальные в условиях пандемии COVID-19), кредитно-модульная система организации обучения, игровые, информационно-компьютерные, интерактивные, мультимедийные, диалогово-коммуникационные, проектные технологии, технологии проблемного обучения и т. д.).

Установлено, что среди педагогических технологий, применяемых при изучении педагогических дисциплин, большой популярностью пользуются мультимедийные технологии. Отмечено, что формированию коммуникативных умений, созданию доброжелательной атмосферы в общении на практическом/семинарском занятии помогают методика тренинга, кейс-метод, метод портфолио.

Определено, что проектная технология предусматривает системное и последовательное моделирование решения проблемных ситуаций, требующих от участников образовательного процесса поисковых усилий, направленных на исследование и разработку оптимальных путей создания проектов, их защиту и анализ результатов.

Отмечено, что актуальными при изучении педагогических дисциплин являются интернет-проекты и облачные технологии (сервисы Google Apps, Office 365, хранилища файлов, электронная литература, и системы поддержки дистанционного обучения Moodle и Blackboard), которые направлены на повышение уровня речевых навыков студентов и помогают научиться получать значительный объем информации.

Ключевые слова: технологический подход, инновационные технологии, мультимедиа технологии, тренинг, кейс-метод, проектные технологии, облачные технологии, педагогические дисциплины, подготовка будущих учителей.

Onyshchenko N. P. Training of Future Teachers by Means of Innovative Technologies in the Process of Studying Pedagogical Disciplines

The article reveals the features of training future teachers by means of innovative technologies in the process of studying pedagogical disciplines. The article describes innovative pedagogical technologies that are being intensively introduced in modern higher education institutions (distance learning technologies (most relevant in the context of the COVID-19 pandemic), a credit-modular system for organizing training, game, information and computer, interactive, multimedia, dialogue and communication, project technologies, technology of problem learning, etc.).

It has been established that among the pedagogical technologies used in the study of pedagogical disciplines, multimedia technologies are very popular. It is emphasized that the training methodology, case method and portfolio method help the formation of communicative skills, the creation of a benevolent atmosphere of communication in practical and seminar lessons. It has been determined that the design technology provides for a systematic and consistent modelling of solutions to problem situations that require research efforts from the participants in the educational process aimed at research and design of the best ways to create projects, their defence and analysis of the results.

It has been noted that Internet projects and cloud technologies (Google Apps, Office 365 services, file storage, electronic literature, web applications and distance learning support systems Moodle and Blackboard) are relevant in the study of pedagogical disciplines, which are aimed at increasing the level of students' speech skills and help to learn to receive a significant amount of information.

Keywords: technological approach, innovative technologies, multimedia technologies, training, case method, design technologies, cloud technologies, pedagogical disciplines, training of future teachers.